

Dosarul nr. 3ra-517/23
2-22039160-01-3ra-27052023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

26 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Apostol Eduard, reprezentat de avocatul Mustață Eugeniu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Apostol Eduard împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției, privind contestarea actelor administrative defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, împotriva deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 22 martie 2022, Apostol Eduard a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției, cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, nr. 93/2022/3540 din 01 martie 2022, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. A-445/22 din 16 martie 2022, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei reieșind din vechimea în muncă de 29 ani, 02 luni și 11 zile, din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 21 februarie 2022, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani cu cerere prin care a solicitat recalcularea pensiei prin includerea perioadei de la 13.12.2013 până la 21.02.2022 în vechimea de muncă din care s-a stabilit pensie începând cu data de 31.03.2013, reieșind din vechimea de muncă de 29 ani, 03 luni, 20 zile.

Prin Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău, Buiucani nr.93/2022/3540 din 01.03.2022 a fost respinsă cererea de recalculare a pensiei pe motivul că pensia nu poate fi stabilită repetat.

Nefiind de acord cu Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani nr.93/2022/3540 din 01.03.2022, Apostol Eduard s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care a solicitat emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea de recalcularea pensiei.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr.A-445/22 din 16.03.2022, s-a refuzat în satisfacerea cererii prealabile, menționându-se precum că nu sunt temeiuri în acest sens.

Reclamantul a relatat că începând cu 31.03.2013, este pensionar în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23.06.1993.

La data de 13.12.2013, s-a reangajat în structurile de forță, unde a activat până la data de 21.02.2022, în acest context, fiind emis Certificatul Direcției managementul resurse umane a Inspectoratului General al Poliției (în continuare IGP) al MAI din 21.02.2022, prin care s-a stabilit că, la data de 21.02.2022, vechimea în muncă a lui Apostol Eduard ce dă dreptul la pensie constituie 29 ani, 02 luni, 11 zile.

Prin hotărârea din 13 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de Apostol Eduard împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actelor administrative defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

La 18 iulie 2022, Apostol Eduard a declarat apel împotriva hotărârii din 13 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care să fie admisă acțiunea.

Prin decizia din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Apostol Eduard și s-a menținut hotărârea din 13 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că apelul este nefondat deoarece nu se bazează pe temeiuri legale sau pe o interpretare corectă a prevederilor legale aplicabile, iar prima instanță a analizat corect circumstanțele cauzei și a aplicat corect normele juridice.

Reclamantul nu are dreptul la o nouă stabilire sau majorare a pensiei bazată pe vechimea în muncă obținută după data inițială a pensionării. Or, Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 prevede că pensia pentru vechimea în muncă se stabilește o singură dată, cu recalculare posibilă doar în anumite condiții stricte, care nu se aplică în cazul reclamantului.

La 10 decembrie 2022, prin poștă electronică, Apostol Eduard, reprezentat de avocatul Mustăță Eugeniu, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 04 aprilie 2023 a prezentat cererea de recurs motivată, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel a comis erori în aplicarea legii relevante și a interpretat greșit prevederile legale aplicabile.

În context, a susținut că deși instanța de apel nu a menționat explicit prevederile art. 33 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de

pensii, din decizie reiese că a aplicat prevederile art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 folosind ipoteze din Legea nr. 156/1998.

Instanța de apel a interpretat eronat art. 61 din Legea nr. 1544-XII, concluzionând că recalcularea pensiei se poate face doar în baza actelor existente până la stabilirea pensiei inițiale, o ipoteză neprevăzută de art. 61. Prevederile art. 61 permit recalcularea pensiilor în temeiul documentelor disponibile la momentul recalculării și că pensionarii pot prezenta ulterior acte suplimentare pentru recalculare retroactivă, dar nu mai devreme de 12 luni de la depunerea acestora.

Recurentul a subliniat că prevederile art. 61 din Legea nr. 1544-XII permit recalcularea pensiilor în trei situații: 1) documentele aflate la organele de pensionare la momentul recalculării; 2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare pentru majorarea pensiei; 3) prelungirea termenului de aflare în serviciu peste limita de vârstă pentru anumite categorii de persoane.

Legislația nu impune ca actele suplimentare să fi existat până la data stabilirii pensiei și că recalcularea trebuie să includă perioadele de serviciu acumulate după stabilirea pensiei. În final, s-a invocat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și necesitatea asigurării unei aplicări unitare a legii pentru a evita încălcarea dreptului la un proces echitabil.

La 15 iunie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus o referință la recursul declarat de către Apostol Eduard, reprezentat de avocatul Mustața Eugeniu, solicitând respingerea acestuia.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Examinând admisibilitatea recursului declarat, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia dispozitivului a fost notificat avocatului

recurentului la data de 16 decembrie 2022 prin intermediul poștei electronice (f.d.92). Cerere de apel nemotivată a fost depusă de avocatul Mustață Eugeniu în intersele lui Apostol Eduard la datat de 10 decembrie 2022.

Copia deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la data de 30 martie 2023 (f.d.94). Iar, motivarea recursului a fost depusă la 04 aprilie 2023.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului, recurentul a respectat termenele prevăzute la art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru

a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatul Mustață Eugeniu în intersele lui Apostol Eduard.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de avocatul Mustață Eugeniu în intersele lui Apostol Eduard, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc